

УЧЕБНИК ПО ЛАТИНСКИ ЕЗИК ЗА СТУДЕНТИ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА В АНГЛОЕЗИЧНА ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ “LATIN FOR STUDENTS OF DENTISTRY”

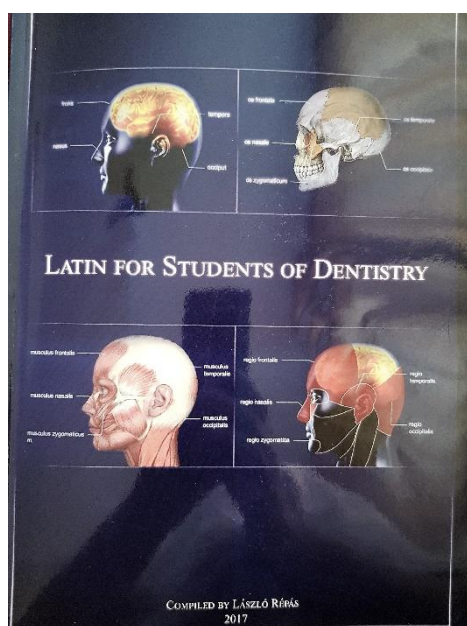
РЕЦЕНЗИЯ¹

Гергана Петкова

Медицински университет – Пловдив

Ваня Иванова

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“²

Въпреки че англоезичната форма на обучение за чуждестранните студенти от специалностите медицина, дентална медицина и фармация в университетите от Източна и Централна Европа все повече се утвърждава като продуктивна, за съжаление, има недостиг на учебници и учебни помагала, които да представят основните теоретични дисциплини по модерен начин. Това твърдение е валидно и за курса по латински език и специализирана терминология, който е един от основополагащите предмети през първата година от курса на обучение.

Известни недостатъци в прилаганата до момента методология проличаха по време на дистанционната форма на преподаване, която беше въведена поради избухналата пандемия от COVID-19 през настоящата година.

В тази връзка бихме искали да обърнем специално внимание на учебник по латински език, предназначен за чуждестранни студенти от специалност „Дентална медицина“ в Университета в Дебрецен, Унгария, със заглавие “**Latin for Students of Dentistry**” и автор Ласло Репаш.

¹ László Répás. Latin for Students of Dentistry. Debrecen, 2017.

² За реализирането на настоящия текст изказваме благодарности към ННП „Млади учени и постдокторанти“ към МОН.

Учебното съдържание е разпределено в 9 урочни единици с общ обем от 92 страници (*Introduction to medical terminology* (с. 5-6), *Anatomical positions, planes and directions* (с. 7-16), *Parts of the body* (с. 17-28), *The mouth and the teeth* (с. 29-32), *The skeletal system* (с. 40-55), *Connections of bones* (с. 56-64), *The muscular system* (с. 65-74), *Greek roots* (с. 75-80)). Първите три са изцяло теоретични уводни теми, в които са представени основните принципи, прилагани при употребата на специализираната анатомична и клинична лексика, моделите на образуване на сложни термини с помощта на терминоелементи от гръцки произход, въведени са значенията на широко употребими абривиатури, изключително се набляга се върху натрупването на лексикален запас, което е спомогнато с богат илюстративен материал и подходящи упражнения. Преди четвъртата тема са въведени основни граматични правила, свързани с усвояването и употребата на именителен (Nominativus) и родителен падеж (Genetivus/ Genitivus) в единствено и множествено число, необходимо за правилната синтактична употреба на отделни фрази и сглобяването им в медицинска диагноза. В останалите шест глави авторът комбинира два подхода – въвежда се нов лексикален минимум, който е организиран на тематичен принцип, и се донадграждат граматичните знания на студентите на морфологично и синтактично ниво (съгласуване на съществително с прилагателно име, образуване на прилагателни от съществителни имена, образуване на степени за сравнение на прилагателните имена и др.).

Упражненията са от отворен тип – попълване на пропуснати термини или представки, свързване на термин с неговото определение, тематично подреждане на термини в таблица, подреждане на термини върху илюстрация, решаване на кръстословици, посочване на синоним или антоним на даден термин.

След петата и деветата теми авторът е предложил тест за самоподготовка на студентите с въпроси от затворен и отворен тип, които са разработени по конкретния материал от темите. Във всеки един от двата теста общият брой на затворените въпросите е 25 с по четири възможни отговора и с по един правилен, а отворените в първия тест са 6, а във втория – 7. В тази част от студентите се изисква да изпишат правилните термини на анатомичните части на човешкото тяло върху илюстрации, да преведат от английски на латински език или от латински на английски език анатомични термини относно области върху човешкото тяло, да употребят термините правилно във форма за родителен падеж (Genetivus/ Genitivus), да ги трансформират от именителен падеж ед. ч. (Nominativus singularis) в именителен падеж мн. ч. (Nominativus pluralis), да обяснят на

английски значението на сложен термин с гръцки произход, както и семантиката на представки от гръцки и латински произход.

В края на учебника е включено приложение, в което анатомичните и клиничните термини са представени в азбучен ред и по този начин значително се улеснява самостоятелната работа с него.

Структурирането на учебника позволява бързо постигане на резултати при практическото прилагане на знанията, придобити в семинарните занятия по латински език.

За съжаление, въпреки иновативността на учебника поради особеностите на учебните програми на дисциплината „Латински език и дентална терминология“ в българските медицински университети използването му като основно помагало е неприложимо. Но то е повече от препоръчително за допълнително надграждане на нови знания и упражнение на вече придобити такива както в учебна среда, така и в процеса на самоподготовка на студентите.

Подходящ е и за студенти, на които им предстои задължителната клинична практика през последните две години от курса им на обучение, защото предоставя възможност за бърз преговор на основните граматични правила, принципите за правилна синтактична постройка на медицински диагнози, модели за съставяне и употреба на клинични термини.